

סוגרים שבוע

מספרים ש...

להיות מישהו אחר

"הַמַּעַט מִכֶּם, כִּי הַבְּדִיל אֶלְקֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם... לַעֲמֹד לְפָנַי הָעֵדָה, לְשָׁרְתֶם... וּבִקְשׁוֹתֵם גַּם-כְּהֵנָה?!" (במדבר, טז, ט-י)

סתת אחד לא היה מרוצה מחייו. כשעבר פעם מול ביתו של סוחר עשיר, וראה את ביתו המפואר ואת אורחיו החשובים, חשב לעצמו: "כמה עוצמה יש לסוחר! הלוואי ויכולתי גם אני להיות סוחר". לפתע, כבמטה קסם, הפך הסתת להיות סוחר עשיר, בעל בית ענקי עם עושר וכבוד. יום אחד ראה את השר עובר בכרכרתו הזזהובה, מלווה במשרתים ובחייילים המכים בתופים לכבודו. קנא בו וחשב: "הלוואי ויכולתי להיות שר חשוב". והנה, הוא הפך להיות שר חשוב הנישא על ידי משרתיו. אך היה זה יום קיץ חם, השמש להטה, והתחיל להיות לו לא נוח להסתובב בבגדי המלכות ברחבי העיר. הסתכל על השמש וחשב: "כמה עוצמה יש לשמש הזו, הלוואי ויכולתי להיות השמש".

בן רגע הפך השר לשמש והפיץ את אורו מן הרקיע. אך לפתע הגיח ענן שחור והסתיר אותו. בשנייה אחת אבד כוחה של השמש. ושוב הוא חשב לעצמו: "הלוואי ויכולתי להיות ענן זה". הפך האיש לענן והחל מטייל בשמיים מעל להרים ושידות. אך לפתע הרגיש שהוא נדחף בחוזקה. כשהביט אחורה, ראה את הרוח נושפת בעורפו. "כמה עוצמה יש לרוח, הלוואי ויכולתי להיות רוח" התפלל האיש. הפך האיש לרוח והחל עושה שמוות בטבע – עקר עצים, העיף חולות נודדים. אך כשהגיע לאבן ענקית, ראה כי הוא אינו מצליח להזיז אותה. כמה שהוא לא התאמץ – האבן נשארה נטועה במקומה ולא זעה. "כמה עוצמה יש לאבן הזו" חשב. "הלוואי ויכולתי להיות אבן". הפך האיש לאבן העצומה, והרגיש החזק ביותר בעולם. אך לפתע, באורח פלא, הרגיש כאבים עזים בגופו, ולא האמין: "מי יכול להיות יותר עוצמתי ממני, האבן הגדולה?" הוא הביט למטה וראה מתחתיו סתת אוחז בפטיש.

פותחים שולחן שאלות לדיון משפחתי

* **שבטים, מגזרים ועדות** - "רַב לְכֶם בְּנֵי לֵוִי" (טז, ו) - האם החלוקה לשבטים בתוך עם ישראל והאבחנות ביניהם הן דבר שראוי שיהיה מלכתחילה או שהוא קיים רק בדיעבד? מה גורם להבדל בין כוהנים ללוויים ולישראלים? האם ההבדלים בין עדות ומגזרים כיום הם תוצאת של השפעת הסביבה, חינוך ומוסכמות חברתיות או שהם באמת נובעים מסוגים שונים של אופי? האם נישואים בין בני זוג מעדה שונה הם רעיון טוב? מה היתרון והחיסרון בצעד כזה? כיצד הייתם נוהגים באופן אישי?

* **עונשים קולקטיביים** - "הָאִישׁ אֲזוּר יִזְטָא וְעַל כָּל הָעֵדָה תִּקְרָא" (טז, כב) - האם לדעתכם ראוי להטיל לפעמים עונש קולקטיבי או שזה מעשה לא מוסרי? (למשל, מורה שמעניש כיתה שלימה בבוחן בגלל שכמה מהם התפרעו. או להבדיל - לנקוט בצעדים ענישה כנגד כפר שלם שממנו יצאו מחבלים).

מתוך הפרשה

תקציר הפרשה: מחלוקת קורח ועדתו ועונשם * המגפה שנעצרת בעזרת הקטורת * אות מטה אהרון (על בחירת שבט לוי) * מצוות שמירת המקדש * מתנות כהונה ולויה

כיצד חולקים?

בכל שבוע אנו שמחים להיפגש סביב שולחן השבת המשפחתי, וזהו זמן נהדר לדון בעניינים שונים. לפעמים אירועים שקרו בארץ או דילמות אישיות מן השבוע שחלף יכולות ליצור דיונים מרתקים, מעמיקים ומעשירים למשפחה כולה. עם זאת, לעיתים אנו חשים שדיון הופך למחלוקת לא עניינית, כאשר כל אחד מתבצר בעמדתו ולא מסוגל להקשיב באמת לצד השני. חז"ל לימדונו **שמחלוקת לשם שמים** היא כמחלוקת **הלל ושמאי**. מחלוקת **שאינה לשם שמים** היא כמחלוקת עליה מספרת פרשתנו - מחלוקת קורח ועדתו. איך נדע להבחין בין שני סוגי המחלוקת? כיצד נבחין בין מחלוקת טובה וחיובית לבין כזו שהיא שלילית ובעייתית?

כאשר אנחנו מתווכחים על משהו, עלינו להיות מוכנים לענות בכל רגע על השאלה הבאה: מה עומד במוקד הוויכוח? האם מה שחשוב לי זאת **האמת** או **אולי הכבוד שלי**?

אם האמת נמצאת במרכז אין כל סיבה שהמחלוקת תרד לפסים אישיים. אך, אם מה שעומד על הפרק הוא הכבוד והאגו – אנו עלולים למצוא את עצמנו בוויכוח סוער שעלול לצאת משליטה. רבי ישראל מאיר מראדין, "החפץ חיים" כותב בספרו "שמירת הלשון" שליצר הרע יש דרך קלה מאוד להפיל אדם ברשת המחלוקת. הוא פשוט מכניס אותו למצב בו הוא **כועס** או נמצא ב'אווירה קרבית' – הוא רוצה לנצח בוויכוח ויהי מה. מן הרגע הזה כל האמצעים יהיו כשרים: צעקות, הכפשות, לשון הרע והלבנת פנים – הכול מקבל תעודת הכשר למהדרין. בהשגחת הרב הגאון: יצר הרע. היצר ישכנע את בעל המחלוקת שלא רק שמעשיו אינם שליליים אלא שהוא מקיים כעת מצווה גדולה מאוד. שום הסבר הגיוני לא יכנס לאוזניו כל עוד יצר הכעס והנצחנות בוער בו.

הלל ושמאי חלקו בהבנת התורה אך המשיכו לכבד ולאהוב זה את זה על אף מחלוקתם. מחלוקת קורח ועדתו, לעומת זאת, התדרדרה לפסים אישיים מכיוון שכבוד ומעמד היו מעורבים בה.